

opusdei.org

Sāls un gaismā, doktrīnas piemēri

Šis ir raksts, kurš ir vajadzīgs mūsdienu pasaulei, kas pauž Kristus cerības vēsti. “Mums jāprot uztvert notikumi caur ticības pamatvērtībām, lai vairotu optimismu ar sāls piemēru un labās doktrīnas gaismu.”

2.01.2022

“Jūs esat zemes sāls. Bet ja sāls zaudē savas spējas, ar ko tad sālis? Tā neder vairs nekam, tikai izmešanai ārā, lai cilvēki to samītu. Jūs esat pasaules

gaisma. Pilsēta, kas celta kalnā, nav paslēpjama. Tāpat, iededzinājis sveci, neviens neliek to zem pūra, bet svečturī, lai tā dotu gaismu visiem, kas atrodas mājā. Tā lai jūsu gaisma spīd cilvēkiem: lai viņi redz jūsu labos darbus un godā jūsu Tēvu, kas ir debesīs.”[1]

Vārdi vien nav pietiekami, lai apgūtu Kristus mācību. Sākumā ir mūsu piemērs, kas tiek izgaismots ar vārda spēku. Pirmais, kas pārveidoja pirmos kristiešu, nebija mācīšana, bet gan to cilvēku dzīve, kuri šīs mācības praktizēja ikdienā. Pirmais, kas viņus piesaistīja, bija sāls, dzīve, svētums, uzvedība, kura bija balstīta uz labdarību un tuvākmīlestību. Vēlāk, aptverti ar prieku un mieru, viņi atvērās doktrīnas gaismai, lai nokļūtu žēlastības noslēpumā, kas raksturo kristieša dzīvi. Šis veids, kas piesaista cilvēkus Kristus gaismai, vēl joprojām ir efektīvs. Kristiešu uzvedības “sālim” ir jābūt

pielietotam un dzīvotam, lai novērstu pesimismu un cerības trūkumu. To cilvēku klātbūtne, kuri ir liksmi, optimisma pilni un spējīgi skaidrot savu prieka avotu, ļauj daudziem atklāt dzīvu cerību par laimes sasniegšanu, pateicoties patiesiem centieniem – no sirds un bez ļaušanās kārdinājumiem.

Tiesa, ir daži, kuri aptver Kristus mācību un vienlaicīgi domā, ka neviens mūsdienās nedzīvo pēc šīs mācības vai, ka tā ir nerasniedzams ideāls. Tomēr cilvēkiem arī nemitīgi tiek atgādināts, par to, ka katrs no mums var būt svēts un mums tādiem jābūt. Ir svarīgi parādīt, ka šajā laikā un šajos dzīves apstākļos ikviens parasts cilvēks ar tādiem pašiem trūkumiem un vājībām, kā visiem citiem, spēj izdzīvot savu kristīgo aicinājumu integrālā veidā pat pagānu sabiedrībā.

Cik svarīgi ir tas, lai ir gan vīrieši, gan sievietes, kuri ikdienas dzīvē ir ar Kristus mieru un prieku, tādējādi veicinot cerību par laimīgu dzīvi šeit uz zemes starp ciešanām un prieku un par pilnīgo laimi Debesīs.

Jau no kristietības pirmsākumiem, daudzu vīriešu un sieviešu svētums ir bijis kā sāls un gaisma ļoti daudzās vietās. Lielākā daļa no šiem cilvēkiem nemaz neapzinās, cik nozīmīgas pēdas tas ir atstājis, bet viņu ieguldījums un apņēmība ir palīdzējusi vairākām paaudzēm tikt pasargātām no bezcerības un pesimisma. Opus Dei ir viens no Dieva instrumentiem, lai izplatītu Kristus labo vēsti. Sēt cerību ir viens no Baznīcas pamatuzdevumiem un tās misija. Tā kā Dievs ir gribējis Opus Dei, arī mūsu apustuliskā misija ir būt gan par sāli, gan par gaismu. Svētais Hosemarija teica: “Sekojot Dieva vēlmēm jūs būsiet gan sāls, gan gaisma, tai pašā laikā pilnīgi

esot daļa no šīs pasaules un visām cilvēciskajām aktivitātēm. Jūs būsiet gaisma, kura izgaismo cilvēku prātus un sirdis, kā arī sāls, kura sniedz garšu un pasargā no korupcijas. Tu kļūsi “nederīgs”, ja tevī trūks apustuliskās dedzības. Bez tās tu tikai pievili līdzcilvēkus un tava dzīve kļūs absurda.”[2]

Sāls piemērs

Tu esi sāls. Šie vārdi parādās Kalna sprediķa ietvaros uzreiz pēc svētībām. Nabadzība, lēnprātība, bads un slāpes pēc taisnīguma, žēlastība, sirdskaidrība, miers, pacietība apgrūtinājumā, un prieks raksturo tos, kurus Kungs sauc par svētīgiem, un tie arī ir, atklājoties žēlsirdībai, patiesi Kristus mācekļi. Ikdienas dzīvē ir neskaitāmas situācijas, kur kristieša identitāte tiek pakļauta pārbaudījumiem, mums pašiem esot kā cerības zīmēm. Kad mēs esam nolēmuši būt uzticīgi

patiesībai bez baiļošanās par sekām un spējam nepakļauties paviršām un virspusējām rīcībām; kad mēs nolemjam saglabāt mieru ģimenē, aizmirstot par iepriekšējiem aizvainojumiem, ar atvērtu, saprotošu, piedodošu sirdi; kad mēs atsakāmies no ērtībām, lai mums būtu lielāka sirds brīvība; kad mēs drosmīgi cīnāmies, lai dzīve būtu šķīsta, un zinām, kā laboties un sākt no jauna atkal un atkal...tad mēs esam sāls.

Bez šaubām šāds dzīves veids nav tik bieži sastopams un pirmo reizi ko tādu dzirdot tas var izraisīt pārsteigumu vai neizpratni. Tam nav nozīmes – būtībā, tā var kalpot kā zīme, ka sāls nav kļuvis bezgaršīgs. Bieži šis pirmais iespaids, kad tas ir mīkstināts ar žēlastības balzāmu, draudzīgām sarunām un sirsnīgumu, būs labs sākums.

Svarīgi ir dzīvot ar skatu vērstu uz Dievu bez mazdūšības vai rūgtuma, uzticoties Viņa tēvišķajai tālredzībai un vadībai, nebaidoties no apkārtējo tiesāšanas, apvainojumiem vai nepatiesiem strīdiem. Dažkārt novērosim, ka daži: “kad atklājuši, kas ir patiesi labs, pārbaudīs un vērtēs to, lai atrastu, vai kas slikts nav tur paslēpts.”[3] Vai viņi samainīs lietas tādā veidā, ka pat patiesības darbi un žēlsirdības darbi, kuru būtība ir kalpot citiem un veicināt to labumu, tiem šķitīs “aizvainojoši”. [4]

Apustulāta steidzamība neatstāj mums laiku uztraukties par šādām attieksmēm. Kā Sv. Pāvils māca korintiešiem: “Mēs nevienam nekādu apgrēcību nedodam, bet visā esam Dieva kalpi, ko pierādām lielā pacietībā, bēdās, trūkumā un bailēs, šaustīšanā, cietumos, uztraukumos, darbā, negulēšanā, gavēnī, šķīstībā, zināšanās, lēnprātībā, laipnībā,

Svētajā Garā, neviltotā mīlestībā, patiesības vārdā, Dieva spēkā, ar taisnības ieročiem pa labi un pa kreisi, ar godu un negodu, ar neslavu un labu slavu, it kā viltnieki un tomēr patiesīgi; kā nepazīstami un tomēr zināmi; kā mirēji, un, lūk, mēs dzīvojam; kā šaustīti, bet nenonāvēti; kā noskumuši, bet vienmēr priecīgi; kā trūkcietēji, bet kas daudzus dara bagātus; kā tādi, kam nav nekā, un tomēr ir viss”.[5]

Neskatoties uz to, parasti kristiešu uzvedība radīs jautājumus labas gribas cilvēkos – ar savu dzīvi tie sniedz liecību, kas prasa skaidrojumu. Liecība, ko sniedz daudzas kristiešu ģimenes, izdzīvojot savu ticību, par spīti grūtībām un viņu dzīvotprieks ir kā stimul, lai jautātu, kas ir viņu miera un prieka avots, kas kalpo par iemeslu tādai pašreizējai, kāpēc viņiem ir tik liela vēlme kalpot, pat bez atalgojuma.

Šie ir tikai daži jautājumi, kas var rasties mūsu kolēģiem un paziņām, iespējams tos pat sākumā neizsakot skaļi. Mūsu draudzība būs tā, kuras dēļ mēs iemantosim viņu uzticību; tas kalpos kā kanāls, caur kuru daudzi cilvēki, izaicināti ar laba piemēra liecību, būs saņēmuši labās doktrīnas vēstījumu. Sēt draudzību ir būtiski mūsu ceļā. Draudzība ir tilts starp piemēru un doktrīnu, starp sāli un gaismu. Kā Sv. Hosemarija saka: “Dzīvo savu ikdienas dzīvi, strādā, cenšoties godprātīgi pildīt savus pienākumus, labi veikt savu darbu paša izvēlētajā profesijā vai amatā, pilnveidojoties un ar katru dienu strādājot aizvien labāk. Esi uzticams, saprotošs pret citiem un prasīgs pret sevi. Esi pašreizējais un priecīgs. Tas tad arī būs tavš apustulāts. Un, lai arī tu pats nesapratīsi kādēļ (jo labi apzinies savus trūkumus un vājības), apkārtējie cilvēki tevi meklēs un vienkāršā, dabiskā sarunā atceļā no darba, ģimenes saietā,

autobusā, pastaigā – jebkurā vietā – jūs varēsiet pārrunāt jautājums, kas mājo ikviena cilvēka dvēselē, lai arī daži nevēlas to atzīt un tajos ieklausīties. Tiklīdz viņi patiesi sāks meklēt Dievu, viņi tos sapratīs labāk.”[6]

Dieva gaismas doktrīna

Kad dvēseles ir aizkustinātas ar labo piemēru un vēlmi mainīties vai vismaz uzzināt vairāk un pilnīgāk par kristiešu cerības cēloņiem, tad mums jārunā ar Svētā Gara dāvanām, ar adekvātu doktrīnas pārzināšanu, ar pacietību, nopietnību, mīlestību. Kā Svētais Pēteris mudina: “Esiet vienmēr gatavi atlīdzināt katram, kas prasa no jums norēķinu par to cerību, kas ir jūsos! Tomēr lēnprātībā un bijībā, lai jums būtu laba sirdsapziņa, lai kaunas tie, kas jums ceļ neslavu, nopelot jūsu labo dzīvi Kristū. Jo labāk, labu darot, ciest, ja tāds ir

Dieva prāts, nekā darīt ļaunu”. [7]
Kaut mēs neaizmirstu, ka mūsu
apustulāts sastāv no tikuma, kurš ir
mīlams, un izvairīšanās no rūgtas
skaudības.

Svētie Raksti sniedz mums vairākus
tādus piemērus. Jēzus nekad
nenogurst, skaidrojot savas rīcības
pat cilvēkiem, kuri centās sagrozīt
Viņa sacīto. Viņš skaidroja mācības
vienkārši un ar iztēles piemēriem, lai
katrs no klausītājiem spētu saprast
cēlās patiesības. Viņš mudināja un
iedrošināja ikvienu pievērsties
ticībai, neatņemot viņu brīvību.

Jēzus uzmodināja snaudošo
sirdsapziņu ar lielu smalkjūtību, lai
paši cilvēki spētu izvērtēt savas
rīcības. Mēs to varam saskatīt stāstā
par samariešu sievieti. Vispirms viņš
iemantoja sievietes uzticību, ļaujot
viņai saprast, ka Viņš ar viņu runā
neatkarīgi no tā, ka viņš ir jūds un
viņa ir samariete; Viņš neatteicās ar

viņu runāt šī iemesla dēļ. Viņš runāja ar viņu par tēmām, kuras viņai interesēja, par viņas ikdienas rūpēm. Viņš ieviesa gaismu viņas sirdsapziņā soli pa solim, prasmīgi, ar lietpratību, kas piemīt tam, kurš prot izprast cilvēku dvēseles. Viņš jautāja viņai, lai viņa pasauc vīru, tādējādi paverot iespēju viņai atklāt savas privātās dzīves nianses. “Man nav vīra.” Visbeidzot, Kunga vārdi aizskāra viņu un ļāva atvērties gaismai un atgriezties. Jēzus viņai saka: “Tu pareizi pateici: man nav vīra. Jo pieci vīri tev bijuši, bet, kas tev tagad ir, tas nav tavs vīrs. To tu pareizi teici.” [8]

Tieši tas pats notika ar tiem, kuri apsūdzēja sievieti laulības pārkāpšanā: “Kad nu tie turpināja Viņam jautāt, Viņš piecēlies sacīja tiem: Kas no jums bez grēka, lai pirmais met akmeni uz viņu! Un Viņš, atkal noliecies, rakstīja zemē. Bet tie, to dzirdējuši, sākot ar

vecākajiem, cits pēc cita aizgāja.”[9]
Un Jēzus palika viens un sieviete,
vidū stāvot. Viņa drosmīgā un
žēlsirdīgā nostāja atvēra šīs sievietes
sirdi uz piedošanu un atgriešanos:
"Arī Es tevi nepazudināšu. Ej un
negrēko vairs!"[10]

Sievieti viņas mājas uzkopšanas
darbu dunā Dievs uzrunā caur avotu
un ūdeni, fermeri Viņš uzrunā uz
lauka, zvejnieku uz viņa kuģa un
caur viņa tīkliem, rakstu zinātājus
caur Rakstiem. Tas ir brīnišķīgs
izaicinājums – būt saskarē ar katra
laika un vietas problēmām, lai
padarītu doktrīnu saprotamāku, kā
arī lai pasniegtu to mīlošā un
saprotamā veidā mūsu laika
biedriem. Mēs varam mācīties arī no
Jāņa Pāvila II pieredzes. Pēc tik
daudzu gadu kalpošanas Baznīcai un
cilvēku dvēselēm viņš norādīja uz
nepieciešamību “izprast apkārtējo
cilvēku pieredzes un viņu
komunicēšanas veidu.” [11] Mēs

spēsīm sniegt gaismu, ja spēsīm saprast cilvēkus, spēsīm viņus pieņemt, mīlēt un ja tieksimies paši citiem būt saprotamāki, kā to darīja Jēzus Kristus. “Ir nepieciešama liela iztēle, lai runātu par ticību un dzīves svarīgākajiem jautājumiem. Tam ir nepieciešami cilvēki, kuri zina, kā mīlēt un kā domāt, jo tieši iztēle dzīvo mīlestībā un domās.” [12] Arī mēlēs runāšanas dāvana prasa iztēli un līdz ar to mīlestību, kā arī dziļas zināšanas par katras konkrētās situācijas apstākļiem. Labas doktrīnas apustulāts ir pavisam kas cits, kā iegaumētu atbilžu saraksts. Tikai tad, kad iepazīsim katru atsevišķu dvēseli tās dziļumā caur lūgšanu un draudzību, kad spēsīm asimilēt labu doktrīnu ar dievbijību un mācīšanos, tikai tad spēsīm sniegt patiesus iemeslus mūsu cerībai un Kristus gaismā izgaismot citu cilvēku prātus un sirdis.

Kristus gaismai ir jāaptver dažādas cilvēku dzīves sfēras. Katra doktrinālajai formācijai jābūt integrētai arī ar šī cilvēka profesionālo jomu, lai tā būtu saderīga ar likumu, šī cilvēka realitāti un sabiedrību.[13] Mēs varam izgaismot Dieva gribu, kura sniedz transcendentu nozīmi visai cilvēcei. Tāpēc jo īpaši ir svarīgi apzināties katoļu doktrīnu, kura tiešā veidā attiecas uz cilvēka profesionālās darbības jomu.

Mūsdienās ir ļoti svarīgi vairāki fundamentāli ētiskie jautājumi, piemēram, jautājumi attiecībā uz laulību, ģimeni, izglītību, bioētikas jautājumiem, kā arī ekoloģiju. Ikvienam no mums būtu jāzina, kā runāt par šīm tēmām un sniegt atbildes mūsu apkārtējiem. Daudzi no šiem jautājumiem attiecas uz dabisko likumu un ir izskaidrojami ar saprātu, kaut arī atbildes uz tiem ir sniedzis arī Dievs, un tos ir

aplūkojusi Baznīca. Atbildes, kuras mēs sniedzam, ne vienmēr var tikt balstītas Baznīcas autoritātē, it sevišķi tad, ja cilvēks, kurš meklē atbildi, uzsver, ka nav ticīgs vai arī, ja viņam ir ļoti maz ievirzes ticības jautājumos.

Mums ir jācenšas parādīt, ka tieši Kristus ir eksperts cilvēcībā caur savu mācību un cilvēcisko dabu. “Mums ir jāizskaidro Baznīcas skatījums, uzsverot, ka tas netiek darīts tāpēc, lai neticīgam cilvēkam uzspiestu ticību, bet gan tāpēc, lai izskaidrotu un nodefinētu vērtības, kuras ir dziļi iesakņojušās ikvienā cilvēkā. Šādā veidā žēlsirdība kļūs par kalpošanu kultūrai, politikai, ekonomikai un ģimenei, lai fundamentālie principi tiktu respektēti it visur un visas jomās.”
[14]

Mūsdienās ir ļoti svarīgi atgādināt, ka morālie likumi savā būtībā nav

tikai reliģiskajās vērtībās. Tā kā šie likumi ir balstīti dziļi cilvēciskajā būtībā, “nav nepieciešams, ka tie, kuri tos uzskata par vērtīgiem, atzītu kristīgo ticību, lai arī Baznīcas mācība māca un sargā šos morālos likumus savās rūpēs par cilvēku un kopīgo sabiedrības labumu.”[15]

Pašaizliedzīga kalpošana patiesībai noved mūs pie humānākas sabiedrības veicināšanas – tādas sabiedrības, kura ir vairāk saskaņā ar dabisko likumu. Šis uzdevums jo īpaši ir svarīgs tad, kad veselas sabiedrības daļas vai darbības nozares attālinās no dabiskā likuma. Šādos gadījumos kristiešiem, izmantojot visus likumīgos rīkus un rīkojoties ar ne mazāku gudrību, kā tie, kuri izplata ļaunumu, ir tiesības novērst dažādu institūciju darba veicināšanu, tādā veidā rādot ceļu pie Dieva, nevis ceļu uz ļauno un dvēseļu pazudināšanu.[16]

Mēs nedrīkstam palikt klusi un pagriezt muguru uz svarīgajām lietām, kā arī ieslēgties zilonkaula tornī. Ikvienam no mums jādzīvo saskaņā ar savu katoļu ticību, neskatoties uz apstākļiem un sabiedrības attieksmi – gan mājās, sabiedrībā, kā arī publiskajās aktivitātēs. Tie, kuri ir saņēmuši patiesību, ir atbildīgi par tās nešanu pasaulē ar savas dzīves piemēru, kā arī, vienmēr esot patiesības un Kristus liecinieki. Pasaulei ir nepieciešama šāda spēcīga cerības deva. Mums ir jāspēj nolasīt notikumi ticības objektivitātē, lai saredzētu optimismu piemēros un labas doktrīnas gaismā.

“Skatoties uz mūsdienu pasauli un daudziem negatīvajiem faktoriem, mūs var pārņemt negatīvisms, taču šis redzējums būtībā nav attaisnojams, jo mums ir ticība mūsu Dievam, Tēvam un mūsu Kungam, Viņa labestībai un žēlsirdībai...Dievs

gatavo patiesu pavasara laiku kristietībai un mēs jau tagad varam redzēt šī pavasara vēstnešus... Kristīgā cerība sevī ietver mūsu pilnīgu nodošanos jaunajai evaņģelizācijai un vispasaules misijai, kā arī tā mūs mudina lūgt, kā Jēzus mums mācīja: “Lai nāk Tava valstība, Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī virs zemes (Mt 6:10)”.[17] Dievs vairo pietiekamu skaitu profesiju un nozaru, lai garantētu patiesības triumfu, labestību un taisnīgumu katras tautas dzīvē, par labu visai cilvēcei.

K.Ruizs Montoia

Atsauces:

[1] *Mt* 5: 13-16.

[2] Sv.Hosemarija, *Smēde*, 22.

[3] Sv. Gregors Lielais, *Moralia*, 6, 22.

[4] Tertuliāns, *Apologeticum*, 39,7.

[5] 2 Kor 6: 1-10.

[6] Sv. Hosemarija, *Dieva draugi*, 273.

[7] 1 Pēt 3:15-17.

[8] Jņ 4:16, 18.

[9] Jņ 8:7, 9.

[10] Jņ 8:11.

[11] Jānis Pāvils II, *Rise, Let Us Be On Our Way*, 105. lpp.

[12] *Turpat*, 107.lpp.

[13] Sal. Vatikāna II koncils, Pastorālā konstitūcija *Gaudium et spes*, nr. 36.

[14] Jānis Pāvils II, Apustuliskais pamudinājums *Novo millenio ineunte*, 6-I-2001, nr. 51.

[15] Ticības Doktrīnas Kongregācija, *Doktrinālās piezīmes par dažiem jautājumiem saistībā ar katoļu*

līdzdalību politiskajā dzīvē, 24-
XI-2002, III, nr. 5.

[16] Sal. Vatikāna II koncils, Pastorālā
konstitūcija *Gaudium et spes*, nr. 25.

[17] Jānis Pāvils II, Enciklika
Redemptoris missio, nr. 86.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
lv-lv/article/sals-un-gaisma-doktrinas-
piemeri/](https://opusdei.org/lv-lv/article/sals-un-gaisma-doktrinas-piemeri/) (4.04.2025)